

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.410.006.02.2018

P/18/071

01440218

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok

T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33

lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/071 – Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z dysfunkcjami
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontrolerzy	Beata Palinowska – starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/36/2018 z 12 marca 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Augustowie, ul. Młyńska 52, 16-300 Augustów (dalej: „Poradnia”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ewa Perkowska – Dyrektor Poradni ¹ (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna

Poradnia³ zapewniła rodzicom dostęp do informacji o możliwości uzyskania diagnozy i wsparcia przez dzieci z dysfunkcjami, w tym wczesnego wspomagania rozwoju poprzez działania informacyjno – promocyjne dotyczące świadczonej pomocy psychologiczno – pedagogicznej. Postępowania zmierzające do zdiagnozowania stanu rozwoju dzieci były prowadzone sprawnie i przy współpracy z rodzicami na tym etapie działania. Opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka sporządzano w Poradni przed upływem 60 dni od złożenia przez rodziców wniosku, przy czym, tylko w dwóch przypadkach czas wydania opinii przekroczył 30 dni.

Zapewniono odpowiednie warunki lokalowe oraz wyposażenie, dostosowane do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych małych dzieci z niepełnosprawnościami, a także umożliwiające m.in. prowadzenie zajęć z zakresu dużej motoryki. Terapię wczesnego wspomagania rozwoju w Poradni rozpoczynano w terminach wskazanych przez rodziców. Nad jej zaplanowaniem i realizacją czuwały Zespoły Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka⁴, w skład których wchodził specjaliści niezbędni do realizacji zajęć wynikających z opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. Sposób organizacji zajęć wczesnego wspomagania rozwoju umożliwiał odrobienie zaległości powstających w związku z nieobecnością dzieci. Stwierdzono jednak, że Zespoły w latach szkolnych 2015/2016 i 2016/2017 nie wywiązały się z obowiązku opracowania indywidualnych programów wczesnego wspomagania, a programy opracowane w roku szkolnym 2017/2018 nie zawierały sposobów dokonywania oceny postępów dziecka oraz zakresów współpracy z przedszkolem, podmiotem leczniczym czy ośrodkiem pomocy społecznej. Nie dokonywano również całościowej oceny efektywności pracy z rodziną dziecka. Ponadto przy finansowaniu zadań z zakresu wczesnego wspomagania rozwoju stwierdzono w trakcie roku przekroczenia wydatków jednostki na ten cel.

¹ Obowiązki Dyrektora Poradni pełni od 1 stycznia 2012 r.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętych kontrolą, stosuje się ocenę opisową bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Kontrolą objęto okres od 1 września 2015 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych oraz działania wcześniejsze związane z przedmiotem kontroli.

⁴ Dalej: „Zespół”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Diagnozowanie potrzeb dotyczących wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci

1.1. W Powiecie Augustowskim w okresie objętym kontrolą funkcjonowało 14 publicznych przedszkoli i punktów przedszkolnych oraz trzy placówki instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat trzech⁵. W okresie objętym kontrolą Poradnia⁶:

- wydała 4.350 diagnoz, w tym 1.290 dla dzieci w wieku do lat trzech i dzieci w wieku przedszkolnym, diagnozy te stanowiły 30% wszystkich diagnoz,
- zrealizowała 879 godzin zajęć terapii dzieciom do lat trzech i w wieku przedszkolnym, w formie zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, terapii logopedycznej, psychologicznej i innych zajęć o charakterze terapeutycznym, a także ćwiczeń rehabilitacyjnych, zajęć grupowych prowadzonych w szkołach i placówkach oświatowych, grup wsparcia oraz innych form pomocy indywidualnej i grupowej,
- wydała 29 opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dla dzieci do lat 3 i w wieku przedszkolnym. (dowód: akta kontroli str. 30-41, 329-330)

1.2. Poradnia prowadziła działalność informacyjno – promocyjną w środowisku lokalnym dotyczącą możliwości uzyskania przez dzieci z dysfunkcjami pomocy psychologicznej – pedagogicznej, w tym wczesnego wspomaganie ich rozwoju:

- na dwóch stronach internetowych⁷ zamieszczona była informacja o zakresie zadań realizowanych przez Poradnię, w tym o zajęciach z zakresu wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka,
- umożliwiono skontaktowanie się z Poradnią za pośrednictwem poczty elektronicznej,
- wydawano Informatory o możliwości uzyskania wsparcia,
- rokrocznie organizowano Europejski Dzień Logopedy, który umożliwiał uzyskanie porady specjalisty bez konieczności wcześniejszego umawiania się na wizytę w Poradni,
- prowadzono szkolenia/zajęcia dla rodziców, kadry pedagogicznej z przedszkoli i szkół (w szczególności z zakresu stymulowania rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym), organizowano pilotażowe badania psychologiczne, logopedyczne i pedagogiczne, przeprowadzano wstępną diagnozę procesów integracji sensorycznej i obserwacje dzieci sprawiających trudności wychowawcze czy przejawiających zaburzenia rozwojowe oraz udzielano wskazówek do dalszej pracy,
- zorganizowano Grupę wsparcia, której zadaniem było niesienie pomocy psychologicznej rodzicom oraz wymiana doświadczeń.

Spośród 37 rodziców, których dzieci uzyskały opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju w latach szkolnych 2015/2016 – 2017/2018, informację o możliwości wsparcia 19 rodzin uzyskało od pracowników Poradni, 10 od lekarzy placówek publicznych, a osiem we własnym zakresie. (dowód: akta kontroli str. 191-211, 327-328, 366)

1.3. W Poradni nie był odnotowywany termin pierwszego kontaktu rodzica z Poradnią w celu wyznaczenia wizyty u specjalisty. Z dokonanych w trakcie kontroli NIK oględzin czynności związanych z umawianiem dziesięciorga dzieci na pierwszą wizytę u specjalisty wynika, że średni czas oczekiwania wynosił 21 dni. (dowód: akta kontroli str. 190)

1.4. W okresie objętym kontrolą Poradnia wydała łącznie 37 opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, w tym dziewięć dla dzieci w wieku do lat trzech⁸. I tak:

- rodzice/opiekunowie nie byli wzywani przez Poradnię do uzupełnienia wniosków i wymaganej dokumentacji⁹,
- we wszystkich 37 sprawach opinie były wydawane przed upływem 60 dnia od złożenia wniosku – przeciętnie po 11 dniach. Najpóźniej opinie wydano w dwóch przypadkach

⁵ Na terenie powiatu augustowskiego funkcjonowały dwa żłobki oraz jeden klub dziecięcy. <https://empatia.mpips.gov.pl/web/piu/dla-swadczeniobiorcow/rodzina/d3/rejestr-zlobkow-i-klubow>

⁶ Ustalono na podstawie danych z bazy SIO (stan na 30 września).

⁷ W tym prowadzonej przez Poradnię: <http://www.poradnia.dt.pl/>.

⁸ Do dnia zakończenia kontroli.

⁹ Przyjęty w Poradni sposób postępowania zakładał, że wnioski o wydanie opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju składane były wraz z dokumentami.

po upływie 36 i 48 dni od złożenia wniosków, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji „Uwagi dotyczące badanej działalności”,

- w ośmiu przypadkach czas oczekiwania na opinię, od zgłoszenia się do Poradni nie przekroczył 30 dni¹⁰, w dziewięciu przypadkach czas ten wynosił od 30 do 100 dni. Przy czym dzieciom oczekującym powyżej 100 dni (20 przypadków)¹¹ zapewniono zajęcia logopedyczne i terapię psychologiczno - pedagogiczną w wymiarze od 3 do 20 godzin (w całym okresie oczekiwania).

Dyrektor Poradni wyjaśniła, że rodzice, którzy zgłosili się do poradni byli informowani przez terapeutów o możliwości skorzystania z wczesnego wspomaganie rozwoju, a długi okres jaki upływał od pierwszej wizyty dziecka w Poradni do złożenia przez rodziców wniosku o wydanie opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju i wydania opinii wynikał najczęściej z długiego oczekiwania na wizytę u specjalisty oraz późnego podjęcia decyzji przez rodziców.

(dowód: akta kontroli str. 367-369, 418-421)

1.5. W okresie objętym kontrolą opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju Poradnia wydała wszystkim dzieciom, których rodzice o to wnioskowali. W 20 przypadkach opinie wydano w związku z autyzmem dzieci, w tym zespołem Aspergera, w 15 w związku z niepełnosprawnością ruchową, w tym afazją oraz w jednym przypadku z niedosłuchem i w jednym z niedowidzeniem (tj. niepełnosprawnościami określonymi w § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym¹²).

(dowód: akta kontroli str. 370)

1.6. W okresie objętym kontrolą spośród 225 dzieci, którym wydano orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, 52 posiadało opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju¹³.

(dowód: akta kontroli str. 371)

1.7. Analiza 10 postępowań zakończonych wydaniem opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju¹⁴ wykazała, że:

- a) wszystkie opinie były wydane przez Zespoły Orzekające powołane przez Dyrektora Poradni, przy czym kwalifikacje członków zespołów były zgodne z określonymi w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych¹⁵ oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2017 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych¹⁶;
- b) rodzice we wszystkich przypadkach zostali powiadomieni o posiedzeniach Zespołu Orzekającego w sprawie ich dziecka, zgodnie z § 6 ust. 10 rozporządzenia w sprawie orzeczeń i opinii z 2008 r. oraz § 7 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia w sprawie orzeczeń i opinii z 2017 r.;
- c) udział rodziców w diagnozowaniu dziecka i wydawaniu opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju obejmował: wskazanie zaobserwowanych u dziecka deficytów, dostarczenie niezbędnej do diagnozy dokumentacji, pośredniczenie w kontaktach pomiędzy specjalistami w Poradni a specjalistami z innych placówek;
- d) Zespoły Orzekające obradowały w powołanych składach oraz dokumentowały przebieg posiedzenia w protokołach zawierających m.in. rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem oraz wskazanie osoby odpowiedzialnej za sporządzenie opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju, opinie były wydane na podstawie diagnoz sporządzonych

¹⁰ Do wniosków o badanie dołączono dokumenty pozyskane od specjalistów spoza Poradni.

¹¹ Wynosił od 105 do 965 dni.

¹² Dz. U. z 2017 r. poz. 1578 ze zm. Rozporządzenie zwane dalej: „rozporządzeniem o kształceniu specjalnym”.

¹³ W 27 przypadkach opinie o wczesnym wspomaganie rozwoju były wydane wcześniej, a w 25 równocześnie z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.

¹⁴ W tym po cztery wydane w latach szkolnych 2015/2016 – 2016/2017 oraz dwie w roku szkolnym 2017/2018.

¹⁵ Dz. U. Nr 173, poz. 1072 (obowiązujące do 14 września 2017 r.). Rozporządzenie zwane dalej: „rozporządzeniem w sprawie orzeczeń i opinii z 2008 r.”

¹⁶ Dz. U. poz. 1743, obowiązujące od 15 września 2017 r. Rozporządzenie zwane dalej: „rozporządzeniem w sprawie orzeczeń i opinii z 2017 r.”

wcześniej przez specjalistów wchodzących w skład Zespołu Orzekającego (diagnoza psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna oraz lekarza);

- e) osiem opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju wydanych do 14 września 2017 r. (tj. do obowiązywania rozporządzenia w sprawie orzeczeń i opinii z 2008 r.) zawierało diagnozę poziomu funkcjonowania dziecka oraz wskazanie odpowiedniej formy pomocy i wsparcia udzielanych dziecku. W opiniach tych, wbrew wymaganiom, nie określono form pomocy i wsparcia jakich należało udzielić rodzinie dziecka co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”;
- f) dwie opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju wydane po 15 września 2017 r. zawierały wszystkie wymagane elementy, m.in. diagnozę poziomu funkcjonowania dziecka, w tym informację o potencjale rozwojowym i mocnych stronach dziecka oraz występujących w środowisku barierach i ograniczeniach utrudniających jego funkcjonowanie, zalecane warunki i formy wsparcia umożliwiające realizację indywidualnych potrzeb rozwojowych dziecka, w tym sprzyjające wzmocnieniu jego aktywności i uczestnictwa w życiu społecznym, zalecane cele rozwojowe i terapeutyczne, sposoby oceny efektów działań podjętych, okres na jaki wydano opinię oraz formy pomocy i wsparcia udzielane rodzinie dziecka¹⁷.

(dowód: akta kontroli str. 49, 275-288)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niewskazaniu, w ośmiu opiniach o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, form pomocy i wsparcia, jakich należało udzielić rodzinie dziecka, czym naruszono postanowienia § 14 ust. 2 rozporządzenia w sprawie orzeczeń i opinii z 2008 r.

Dyrektor Poradni wyjaśniła, że „W chwili obecnej jest udostępniony wzór opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. Brak form pomocy i wsparcia nie został ujęty w opiniach ze względu na to, że wsparcie to jest realizowane na bieżąco na każdym etapie terapii, poczynsz od diagnozy”.

(dowód: akta kontroli str. 275-288, 418-421)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że w dwóch przypadkach (z 37) opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka były wydane po 36 i 48 dniach od złożenia przez rodziców wniosków o ich wydanie. Opóźnienie spowodowane było oczekiwaniem na podpis rodzica oraz względami organizacyjnymi (brakiem lekarza, członka Zespołu Orzekającego).

Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno – pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych¹⁸ poradnia wydaje opinię o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka w terminie nie dłuższym niż 30 dni, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach nie dłuższym niż 60 dni.

(dowód: akta kontroli str. 367-368)

Ocena cząstkowa

Poradnia realizowała działania informacyjne o możliwości uzyskania wsparcia w ramach wczesnego wspomagania. Opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka wydano, zgodnie z obowiązującymi procedurami oraz przy współpracy z rodzicami. W ośmiu opiniach (wydanych do 14 września 2017 r.) Poradnia nie określiła form pomocy i wsparcia, jakich należało udzielić rodzinie dziecka.

Opis stanu
faktycznego

2. Planowanie i udzielanie wsparcia w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dzieci

2.1. Łączna liczba dzieci objętych w Poradni wczesnym wspomaganie rozwoju w latach szkolnych wynosiła 43¹⁹, w tym w roku szkolnym 2015/2016 – 30 dzieci, w roku szkolnym 2016/2017 i 2017/2018 po 19 dzieci:

- podstawą objęcia dzieci wsparciem były: autyzm, w tym zespół Aspergera (31%), niepełnosprawność ruchowa, w tym afazja (22%), niepełnosprawności sprzężone (20%),

¹⁷ M.in. współpraca w zakresie realizowanej terapii, instruktaże dla rodziców, wsparcie w kontaktach z innymi placówkami.

¹⁸ Dz. U. z 2013 r. poz. 199 ze zm.

¹⁹ W tym sześćoro dzieci miało wydaną opinię o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju przed rokiem szkolnym 2015/2016.

niedowidzenie (9%), niedosłuch (6%), niepełnosprawność umysłowa w stopniu umiarkowanym lub znacznym (6%), intelektualna (5%),

- 12 dzieci uczęszczało na terapię z zakresu wczesnego wspomagania w okresie dłuższym niż cztery lata, 13 od dwóch do czterech lat szkolnych, 11 od jednego do dwóch, a siedmiu poniżej jednego roku. (dowód: akta kontroli str. 365, 372)

Zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju, zgodnie z wnioskami rodziców, wdrażano (także dla dzieci, które rozpoczynały terapię) w latach 2015/2016-2016/2017 wraz z rozpoczęciem roku szkolnego (wnioski o objęcie wczesnym wspomaganiem rozwoju na następny rok szkolny składane były najczęściej w okresie od czerwca do pierwszych dni września)²⁰.

(dowód: akta kontroli str. 373-374)

Rodzice 22 dzieci zamieszkiwali w odległości do 3 km od poradni, trojga w odległości od 3 do 10 km, a 17 w odległości większej niż 10 km. Poradnia udzielała rodzicom informacji o możliwości korzystania z bezpłatnego dowozu dzieci bądź możliwości ubiegania się o zwrot kosztów dowozu (nie dysponowała informacjami o liczbie dzieci korzystającej z dowozu lub uzyskującej zwrot kosztów dojazdu). (dowód: akta kontroli str. 365)

Starostę Augustowskiego rokrocznie informowano o działalności statutowej Poradni, w tym o liczbie dzieci, którym wydano opinię o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju oraz o liczbie dzieci objętych tą terapią. (dowód: akta kontroli str. 212-221)

2.2. Dyrektor Poradni wyznaczyła Koordynatora do spraw Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka²¹, rokrocznie powoływała Zespół, w którego skład poza nim wchodził: logopeda, dwóch pedagogów, psycholog, fizjoterapeuta oraz uchwalila regulamin pracy Zespołu, który określał m.in.: [1] dokumentację wymaganą przy skierowaniu dziecka na zajęcia, [2] zadania Zespołu, [3] sposób dokumentowania działań, [4] zakres współpracy Zespołu z rodziną dzieci. (dowód: akta kontroli str. 43-48)

W wyniku analizy dokumentacji siedmiorga dzieci objętych terapią stwierdzono, że:

- a) we wszystkich przypadkach, na podstawie opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju (w szczególności diagnozy poziomu funkcjonowania dziecka) Zespół określił kierunki działań w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju;
- b) dzieciom zapewniono opiekę specjalistów, w tym tyflopedagoga i surdopedagoga;
- c) w latach szkolnych 2015/2016 i 2016/2017 nie opracowano indywidualnych programów wczesnego wspomagania (co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji „Ustalono nieprawidłowości”);
- d) w roku szkolnym 2017/2018 członkowie Zespołu sporządzili sześć indywidualnych programów wczesnego wspomagania (przed rokiem szkolnym 2017/2018 programy nie były sporządzane), które:
 - zostały zaakceptowane przez rodziców,
 - w sposób zgodny z zaleceniami opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju określały formę terapii (indywidualną) i liczbę godzin zajęć,
 - w pięciu przypadkach (z sześciu), w sposób zgodny z zaleceniami opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju, określały rodzaj zajęć, a w jednym nie uwzględniały zajęć z zakresu integracji sensorycznej (zalecanych w opinii), co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji „Ustalono nieprawidłowości”,
 - określały sposób realizacji celów rozwojowych ukierunkowanych na poprawę funkcjonowania dziecka, wzmacnianie jego uczestnictwa w życiu społecznym i przygotowanie do nauki w szkole, eliminowanie barier i ograniczeń w środowisku utrudniających funkcjonowanie dziecka w życiu społecznym oraz ogólne, takie same we wszystkich przypadkach, założenia dotyczące wsparcia rodziców dziecka,

²⁰ Okres oczekiwania na rozpoczęcie terapii nie przekroczył 20 dni, od terminu rozpoczęcia roku szkolnego: dziewięć osób rozpoczęło terapię od pierwszego dnia nowego roku szkolnego, a pozostałe oczekiwały na terapię od jednego do 20 dni.

²¹ Zarządzeniem nr 18/14/15 z 10 września 2014 r.

- nie określały zakresu współpracy z przedszkolem, podmiotem leczniczym czy ośrodkiem pomocy społecznej oraz sposobu oceny postępów dziecka, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”;
 - e) sporządzano miesięczne harmonogramy spotkań z terapeutami, w których określano terminy spotkań, dla poszczególnych dzieci – założono: od czterech do ośmiu godzin miesięcznie, Dyrektor Poradni wyjaśniła, że podczas określania liczby godzin terapii, brane były pod uwagę potrzeby i możliwości poszczególnych dzieci;
 - f) na każdy rok szkolny zawierano kontrakty z rodzicami, dotyczące realizacji wczesnego wspomagania, w których:
 - rodzice zobowiązywali się do przestrzegania terminów terapii i czasu trwania zajęć oraz informowania Poradni o absencjach dziecka na zajęciach,
 - wyrażali zgodę na zaproponowane przez terapeutów metody i formy pracy,
 - zobowiązano terapeutów do realizacji terapii oraz udzielania instrukcji do pracy z dzieckiem w domu,
- Kontrakty były podpisywane przez rodziców i terapeutów.

(dowód: akta kontroli str. 289-314)

2.3. Analiza dokumentacji dotyczącej realizacji zaplanowanych zajęć i innych form pomocy w ramach wczesnego wspomagania siedmiorga dzieci wykazała, że:

- terapeuci prowadzący zajęcia wczesnego wspomagania dla dzieci i wsparcia dla rodzin w większości posiadali kwalifikacje umożliwiające realizację zaleceń zawartych w opinii. Wyjątek stanowiło trzech specjalistów fizjoterapii, którzy nie posiadali przygotowania pedagogicznego, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w pkt. 4.1 wystąpienia pokontrolnego,
- średnia frekwencja dzieci na zajęciach terapeutycznych wynosiła 54 %²², przy czym wynikało to z absencji dzieci spowodowanych chorobami i pobytami w szpitalach, a skutkiem tych absencji była niepełna realizacja planowanych zajęć terapeutycznych,
- Poradnia zapewniała odpracowanie zajęć w innym terminie – nauczyciele byli zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin, pozwalającym na odpracowanie zajęć z nieobecniymi dziećmi w innym czasie. W przypadku absencji dziecka rodzicom proponowano i uzgadniano z nimi inne terminy realizacji terapii. W przypadku zgłoszenia nieobecności dziecka, w czasie, w którym miały być z nim realizowane zajęcia organizowano zajęcia innym dzieciom i rodzicom. Fakt odpracowania zajęć oraz propozycja ich odrobienia znajdowały odzwierciedlenie w zapisach dzienników zajęć,
- zajęcia były prowadzone także w czasie ferii i wakacji,
- udzielano porad i instruktaży rodzicom dzieci korzystających z wczesnego wspomagania rozwoju dzieci, prowadzono Grupę wsparcia dla rodziców,
- od 1 września 2017 r. uzyskiwano od rodziców zapewnienia (we wnioskach o objęcie wczesnym wspomaganiem rozwoju) o realizacji wspomagania tylko w jednej placówce,
- we wszystkich sześciu indywidualnych programach wczesnego wspomagania określono wymiar godzin przeznaczonych na terapię,
- w dwóch przypadkach wymiar godzin przeznaczonych na terapię był zgodny z wymiarem godzin określonych w programach wczesnego wspomagania rozwoju natomiast w czterech był niższy, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”. (dowód: akta kontroli str. 289-314)

2.4. Czterej pracownicy, którzy w okresie objętym kontrolą byli powołani do Zespołów Orzekających oraz prowadzili zajęcia w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka wyjaśnili, że:

- problemem podczas diagnozy jest długi proces gromadzenia przez rodziców dokumentacji, wynikający z długiego oczekiwania na wizyty do specjalistów,

²² Najniższy poziom frekwencji wynosił 15,2%, a największy 100%.

- zajęcia z zakresu wczesnego wspomaganie przynoszą zamierzony efekt, co jest szczególnie widoczne w przypadku kilkuletnich terapii,
- czynnikami mogącymi mieć wpływ na obniżenie efektywności są absencje dzieci,
- liczba zajęć wczesnego wspomaganie określona na maksymalnie 8 godzin nie jest wystarczająca i wymaga spotkań z rodzicami w ramach dodatkowych godzin,
- liczba specjalistów zatrudnionych w poradni jest odpowiednia, a kwalifikacje przez nich posiadane wystarczające (są stale uzupełniane). (dowód: akta kontroli str. 404-417)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono niżej wymienione nieprawidłowości:

1. W roku szkolnym 2017/2018 w jednym indywidualnym programie wczesnego wspomaganie rozwoju nie uwzględniono terapii z zakresu integracji sensorycznej oraz nie prowadzono zajęć z dzieckiem w tym zakresie. Wymóg ten został określony w opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju oraz wskazany przez terapeutę integracji sensorycznej, który realizował terapię z dzieckiem w roku szkolnym 2016/2017.

Dyrektor Poradni wyjaśniła, że „Zrezygnowaliśmy z realizacji terapii integracji sensorycznej w Poradni w związku z tym, że dziecko to korzysta ze specjalistycznych usług opiekuńczych w innej instytucji (niepublicznej). W ramach tych usług są realizowane zajęcia z zakresu integracji sensorycznej.

Poradnia nie nawiązała współpracy z placówką, w której realizowana była terapia tego dziecka. Zgodnie z § 3 ust. 4 rozporządzenia z dnia 24 sierpnia 2017 r. do zadań Zespołu należy m.in. ustalenie, na podstawie diagnozy poziomu funkcjonowania dziecka zawartej w opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, kierunków i harmonogramu działań podejmowanych w zakresie wczesnego wspomaganie oraz nawiązanie współpracy z podmiotami, w których dziecko jest objęte oddziaływaniami terapeutycznymi w celu zapewnienia spójności wszystkich oddziaływań wspomagających rozwój dziecka. (dowód: akta kontroli str. 298-314, 418-421)

2. W latach szkolnych 2015/2016 i 2016/2017, wbrew wymogom § 3 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia MEN z 11 października 2013 r. nie opracowywano indywidualnych programów wczesnego wspomaganie, a w roku szkolnym 2017/2018 pomimo dyspozycji § 5 rozporządzenia MEN z 24 sierpnia 2017 r., żaden z sześciu indywidualnych programów nie zawierał sposobu oceny postępów dziecka oraz zakresu współpracy z przedszkolem, podmiotem leczniczym czy ośrodkiem pomocy społecznej.

Dyrektor Poradni wyjaśniła, że w latach szkolnych 2015/2016 i 2016/2017 nie były opracowywane przez Zespół indywidualne programy wczesnego wspomaganie, jednak specjaliści realizujący terapię opracowywali programy zajęć dla każdego dziecka, a każdy przypadek był omawiany na spotkaniach Zespołu wczesnego wspomaganie rozwoju. Ponadto Dyrektor odnosząc się do braku niektórych elementów w programach opracowanych w roku szkolnym 2017/2018 zadeklarowała, że „Indywidualny program wspierania będzie zmodyfikowany”. (dowód: akta kontroli str. 298-314, 418-421)

3. W roku szkolnym 2017/2018 w przypadku czterech (z siedmiorga) dzieci wymiar godzin przeznaczonych na terapię wczesnego wspomaganie rozwoju był mniejszy (o godzinę – dwa przypadki i o dwie godziny – dwa przypadki) niż określony w indywidualnych programach wczesnego wspomaganie. Skutkiem ograniczenia liczby godzin może być nieosiągnięcie zamierzonych celów terapii.

Dyrektor Poradni wyjaśniła, że „Planowana była mniejsza liczba godzin ze względu na plany urlopowe pracowników, pozyskane wcześniej informacje o wyjazdach dzieci”.

(dowód: akta kontroli str. 298-314, 418-421)

Ocena cząstkowa

Terapię wczesnego wspomaganie rozwoju w Poradni rozpoczynano w terminach wskazanych przez rodziców. Nad jej zaplanowaniem i realizacją czuwały Zespoły, w skład których wchodził specjaliści niezbędni do realizacji zajęć wynikających z opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju. Jednak w latach szkolnych 2015/2016 – 2016/2017 Zespoły nie wywiązywały się z obowiązku opracowywania dla każdego dziecka indywidualnych programów wczesnego wspomaganie, a w programach opracowanych

Opis stanu
faktycznego

na rok szkolny 2017/2018 nie uwzględniono wszystkich wymaganych elementów, takich jak sposób dokonywania oceny postępów dziecka oraz zakres współpracy z przedszkolem, podmiotem leczniczym czy ośrodkiem pomocy społecznej. Ponadto w roku szkolnym 2017/2018 jednego dziecka nie objęto terapią z zakresu integracji sensorycznej, chociaż wynikała ona z opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju. Nie zrealizowano także, w przypadku czterech dzieci, pełnego wymiaru godzin przeznaczonych na terapię wczesnego wspomagania rozwoju.

3. Nadzór, ewaluacja i współpraca z innymi placówkami w realizacji wczesnego wspomagania rozwoju dzieci

3.1. W Poradni w ramach realizacji zajęć wczesnego wspomagania rozwoju dziecka:

- a) Zespół dokonywał analizy skuteczności pomocy udzielanej dzieciom (na podstawie obserwacji, uzyskanych w ramach prowadzonej terapii postępów oraz wywiadów przeprowadzanych z rodzicami), modyfikował kierunki wsparcia udzielanego w ramach wczesnego wspomagania oraz planował dalsze działania;
- b) w roku szkolnym 2017/2018 prowadzono arkusze obserwacji dziecka, które zawierały elementy określone w § 4 rozporządzenia MEN z 24 sierpnia 2017 r. (m.in. imię i nazwisko dziecka, nr i datę wydania opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju) dokonywano wstępnej i okresowej wielospecjalistycznej oceny pracy z dzieckiem;
- c) nie dokonywano oceny efektywności współpracy z rodziną dziecka.

(dowód: akta kontroli str. 170, 297-314)

Terapia wczesnego wspomagania rozwoju była realizowana w miejscu wskazanym przez rodziców. W roku szkolnym 2015/2016 z realizacji zajęć wczesnego wspomagania rozwoju w Poradni zrezygnowali rodzice ośmiorga dzieci (z 30), w roku szkolnym 2016/2017 jednego dziecka (z 19), a w roku szkolnym 2017/2018 nie zrezygnował żaden rodzic (z 15). Połowa przypadków spowodowana była zmianą miejsca pobytu dziecka, a druga wyborem innej placówki do realizacji zajęć z wczesnego wspomagania.

Dyrektor Poradni wyjaśniła, że „*Harmonogramy są ustalane w porozumieniu z rodzicami, więc staramy się dostosowywać rozkład zajęć przede wszystkim do potrzeb rodziców. W przypadku sygnału o rezygnacji staramy się wyjść naprzeciwko oczekiwaniom rodziców i dzieci. Część rodziców już w momencie zgłoszenia się o wydanie opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju ma już wybraną inną placówkę do realizacji terapii, a część wybiera przedszkole, do którego uczęszcza dziecko*”.

(dowód: akta kontroli str. 42, 18-421)

3.2. Poradnia nawiązała współpracę z dwoma przedszkolami, do których uczęszczały dzieci objęte wczesnym wspomaganiem. Współpraca obejmowała badania psychologiczne – pedagogiczne, wymianę doświadczeń zawodowych, spotkania/prelekcje z rodzicami, konsultację w sprawie dzieci korzystających z wczesnego wspomagania rozwoju.

Dyrektor Poradni wyjaśniła, że „*W związku z tym, że w budynku Poradni zlokalizowane jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie współpracujemy z tą instytucją w miarę potrzeb. Pomagamy rodzicom wypełniać wnioski, udzielamy niezbędnych informacji oraz kierujemy tam rodziców jeżeli zajdzie taka potrzeba. Zdarza się, że konsultujemy się z asystentami rodziny. Współpraca z podmiotami leczniczymi, ze względu na ograniczone możliwości dostępu do informacji o dziecku polega na przekazywaniu informacji do lekarzy za pośrednictwem rodziców i otrzymywaniu informacji zwrotnych również za pośrednictwem rodziców*”.

(dowód: akta kontroli str. 331-343)

3.3. Plany nadzoru i wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego Dyrektor Poradni, przedstawiała Radzie Pedagogicznej terminowo. Problematyka wczesnego wspomagania rozwoju mieściła się w zagadnieniach będących przedmiotem ewaluacji wewnętrznej. W roku szkolnym 2015/2016 przeprowadzono ewaluację w zakresie terminowości przekazywania/wydawania opinii i orzeczeń przez pracowników. W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono m.in., że opinie o wczesnym wspomaganie rozwoju były przekazywane do Sekretariatu ostatniego dnia przed upływem terminu, bądź po upływie terminu. Pracowników zobowiązano do przygotowywania opinii w dniu badania

Ustalono
nieprawidłowości

dziecka oraz przekazywania ich do Sekretariatu najpóźniej siedem dni przed upływem terminu oraz do uwzględniania w planowanej pracy czasu potrzebnego na nagłe przypadki. W roku szkolnym 2016/2017 zbadano jakość świadczonych usług/poziomu zaspokojenia potrzeb osób korzystających z usług Poradni. W tym celu przeprowadzono ankietę wśród 30 rodziców, którzy uczestniczyli w spotkaniach z pedagogiem, psychologiem i logopedą. Ankietowani ocenili, że jakość usług świadczonych w Poradni jest wysoka, informacje są przekazywane przez specjalistów w sposób jasny i zrozumiały, spotkania ze specjalistami są przydatne, a ich kwalifikacje na wysokim poziomie. (dowód: akta kontroli str. 222-273)

W działalności jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Na podstawie badania dokumentacji terapii siedmiorga losowo wybranych dzieci stwierdzono, że w Poradni nie dokonywano oceny efektywności pracy z rodziną dziecka, do czego zobowiązywał § 3 ust. 3 pkt 4 rozporządzeniem MEN z 11 października 2013 r. oraz § 3 ust. 4 pkt 5 rozporządzeniem MEN z 24 sierpnia 2017 r.

Dyrektor Poradni wyjaśniła, że „Rodzice uczestniczą prawie we wszystkich zajęciach, na bieżąco więc udzielamy wsparcia i instruktaży oraz dokonujemy oceny. W zależności do efektów terapii dostosowujemy sposób pracy z dzieckiem i rodzicem”.

Zdaniem NIK wynikająca z przepisów rozporządzeń ocena efektywności pracy z rodziną dziecka powinna być dokonywana przez Zespół i w odpowiedni sposób dokumentowana.

(dowód: akta kontroli str. 289-290, 297-314)

Ocena cząstkowa

Poradnia podejmowała skuteczne działania celem zapewnienia pełnej pomocy dzieciom. Nawiązywano współpracę z placówkami, do których uczęszczali dzieci objęte wczesnym wspomaganie rozwoju. Specjaliści realizujący terapię prowadzili bieżącą ocenę postępów oraz identyfikowali trudności w funkcjonowaniu dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju. Jednak nie była dokonywana całościowa ocena efektywności pracy z rodziną dziecka.

Opis stanu
faktycznego

4. Warunki organizacyjne i finansowe wczesnego wspomagania rozwoju dzieci

4.1. W latach szkolnych 2015/2016 – 2016/2017 Poradnia zatrudniała (na umowę o pracę, w pełnym wymiarze godzin) ośmiu, a w 2017/2018 sześciu pracowników, którzy realizowali zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju, w tym:

- dwóch logopedów, w tym jednego posiadającego kwalifikacje pedagoga i oligofrenopedagoga, oraz ukończone w 2017 roku studia podyplomowe z zakresu surdopedagogiki i tyflopedagogiki,
- dwóch psychologów/pedagogów,
- pedagoga,
- tyflopedagoga (w latach szkolnych 2015/2016 – 2016/2017),
- terapeutę integracji sensorycznej.

Pracownicy posiadali kwalifikacje do prowadzenia zajęć wczesnego wspomagania rozwoju określone w § 14 ust. 4 rozporządzenia w sprawie kwalifikacji nauczycieli z 2015 r. oraz § 15 ust. 4 rozporządzenia w sprawie kwalifikacji wymaganych od nauczycieli z 2017 r.

W każdym roku szkolnym usługi fizjoterapeutyczne w Poradni świadczył jeden terapeuta²³. Osoby świadczące te usługi (trzej specjaliści) posiadały wyższe wykształcenie fizjoterapeutyczne, nie posiadały natomiast przygotowania pedagogicznego wymaganego § 14 ust. 4 pkt 2 oraz § 15 ust. 4 pkt 2 w związku z § 2 pkt 2 powołanych wyżej rozporządzeń, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji „Ustalono nieprawidłowości”.

(dowód: akta kontroli str. 58-59)

W okresie objętym kontrolą pracownicy podnosili kwalifikacje zawodowe poprzez udział w 12 szkoleniach, konferencjach i warsztatach związanych z tematyką wczesnego wspomagania rozwoju, pracą z dziećmi posiadającymi zaburzenia, diagnozowaniem dzieci. Dyrektor Poradni w 2017 r. ukończyła studia podyplomowe o kierunku tyflopedagogika i surdopedagogika.

²³ Do 30 kwietnia 2018 r.

Poradnia dokonywała zakupu i pozyskiwała fachową literaturę (wydaną po 2010 r.) m.in.: *Test Oregoński do diagnozy psychologiczno – pedagogicznej, logopedycznej dzieci słabowidzących, Bateria Testów Fonologicznych, Pierwsze kroki dźwięki słowa.*

(dowód: akta kontroli str. 60, 77-82)

4.2. Poradnia dysponowała pomieszczeniami dostosowanymi do prowadzenia zajęć wczesnego wspomagania. Oględziny budynku oraz pomieszczeń przeznaczonych do tych zajęć wykazały, że: ciągi komunikacyjne w Poradni dostosowano do poruszania się osób niepełnosprawnych (podjazd dla wózków inwalidzkich), na parterze budynku wyznaczono trzy odpowiednio oznakowane i wyposażone pomieszczenia do zajęć z zakresu wczesnego wspomagania rozwoju, w tym do zajęć z zakresu integracji sensorycznej, gabinet psychologa i pedagoga. Nie występowała sytuacja, że w jednym pomieszczeniu były realizowane dwa rodzaje terapii jednocześnie. Powierzchnia gabinetów wynosiła od 9,80 m² (pokój psychologa) do 23,97 m² (gabinet terapii ruchowej i integracji sensorycznej). Gabinety wyposażono w sprzęt specjalistyczny i pomoce dydaktyczne: sprzęt rehabilitacyjny oraz do integracji sensorycznej, gry i zabawki edukacyjno – rozwojowe, oprogramowanie komunikacyjne oraz do wprowadzania alternatywnych metod porozumiewania się, testy diagnostyczne (w tym do diagnozy dzieci od 1 miesiąca życia).

(dowód: akta kontroli str. 390-403)

4.3. Środki przeznaczone na wczesne wspomaganie rozwoju dzieci na lata 2015 – 2018 (w rozdziale 85404) planowano w wysokości odpowiednio 179.081 zł, 165.747 zł, 57.253 zł i 88.608 zł. W 2015, 2016 i 2018 roku środki przeznaczone na wczesne wspomaganie rozwoju zaplanowano w kwotach wyższych niż środki wynikające z części oświatowej subwencji ogólnej przekazanej organowi prowadzącemu na ten cel, zaś w 2017 roku zaplanowano w kwocie niższej o 29.307 zł.

Główny księgowy wyjaśnił, że „Wynikało to z relacji godzin przeznaczonych na wczesne wspomaganie rozwoju do całości godzin wypracowywanych przez nauczycieli. Relacja ta na rok 2017 zmniejszyła się w stosunku do roku 2016 r. w związku z tym w zaplanowano niższe środki. Całkowite wykonanie było wyższe od planu o 4.724 zł, tj. tylko o 8% więcej.”

(dowód: akta kontroli str. 83-114, 376-385, 416-417)

Wydatki poniesione w związku z realizacją wczesnego wspomaganie rozwoju w latach 2015 – 2016 były niższe niż zaplanowane odpowiednio o 3.981 i 47.536 zł, a w 2017 roku²⁴ wyższe o 4.724 zł. Główny księgowy wyjaśnił, że „Wprawdzie wydatki w 2015 roku były niższe, jednak na koniec 2015 r. Poradnia posiadała zobowiązania z terminem płatności w 2016 roku. W 2016 roku z kolei projekt planu finansowego był opracowywany w oparciu o założenie, że wskaźnik wynagrodzeń nauczycieli realizujących wczesne wspomaganie rozwoju w relacji do całkowitych wydatków na wynagrodzenia wynosił 24,17%. Natomiast wydatki na wynagrodzenia nauczycieli od 1 stycznia do 31 sierpnia 2016 r. były rozdzielane według godzin faktycznie zrealizowanych na rzecz wczesnego wspomaganie rozwoju. Wskaźnik ten w tym okresie wynosił około 20%. Od września do końca roku wskaźnik ten, wynosił 10% w związku ze zmianą arkusza organizacyjnego Poradni na nowy rok szkolny. Dodatkowo od 2016 r. wynagrodzenia administracji i obsługi były w całości zaliczane do rozdziału podstawowego, podczas gdy projekt zakładał rozdział na dwa”.

(dowód: akta kontroli str.174-189, 416-417)

Poradnia otrzymała, w 2017 roku środki zewnętrzne w wysokości 20.619 tys. zł na realizację Programu „Za życiem” (na podstawie porozumienia z 22 listopada 2017 r. zawartego pomiędzy Starostą Augustowskim a Ministrem Edukacji Narodowej²⁵). Środki przeznaczono m.in. na pomoce dydaktyczne, laptop i programy komputerowe przeznaczone do specjalistycznej terapii oraz częściowe sfinansowanie kosztów wczesnego wspomaganie rozwoju.

(dowód: akta kontroli str. 61-71)

4.4. Dokumentacja dotycząca dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju była przechowywana w gabinecie Dyrektora Poradni, w zamykanych szafach. Prowadzone indywidualne teczki zawierały pogrupowaną latami szkolnymi dokumentację dotyczącą:

²⁴ W latach 2015-2017 na realizację zadań z zakresu wczesnego wspomaganie rozwoju wydatkowano 175.100 zł, 118.211 zł i 61.977 zł.

²⁵ Porozumienie będzie realizowane od 22 listopada 2017 r. do 31 grudnia 2021 r.

[1] opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju, [2] realizacji wczesnego wspomagania rozwoju. Sposób prowadzenia dokumentacji umożliwił ustalenie wsparcia w poszczególnych latach szkolnych. Nie stwierdzono udostępniania dokumentacji dzieci na zewnątrz Poradni.

Zapewniono kompletność, poprawność oraz zgodność ze stanem faktycznym danych wprowadzonych do SIO zarówno w zakresie wydanych opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju (z podziałem wiekowym dzieci), jak i w zakresie liczby oraz wieku dzieci objętych tym wsparciem. (dowód: akta kontroli str. 30-41, 170, 370, 372)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono niżej wymienione nieprawidłowości:

1. Trzej specjaliści realizujący, w latach szkolnych 2015/2016 – 2017/2018, w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka zajęcia z zakresu fizjoterapii nie posiadali przygotowania pedagogicznego wymaganego § 14 ust. 4 rozporządzenia w sprawie kwalifikacji nauczycieli z 2015 r. oraz § 15 ust. 4 rozporządzenia z 2017 r. w sprawie kwalifikacji nauczycieli z 2017 r.

Dyrektor Poradni wyjaśniła, że „W związku z tym, że część dzieci realizujących wczesne wspomaganie rozwoju wymagało usprawniania ruchowego zostali zatrudnieni specjaliści z wykształceniem fizjoterapeutycznym. Pomimo, że nie posiadali oni przygotowania pedagogicznego to posiadali ukończone dodatkowe kursy do pracy z małymi dziećmi, w programie studiów fizjoterapeutycznych jest m.in. taki przedmiot jak pedagogika. Ponadto brakuje specjalistów z ukończonymi studiami fizjoterapeutycznymi i z przygotowaniem pedagogicznym”. (dowód: akta kontroli str. 58-59, 418-421)

2. W latach 2015-2017 dochodziło, w trakcie roku, do przekroczeń planu wydatków na wczesne wspomaganie rozwoju dzieci (w rozdziale 85404) o: 1,1 tys. zł w § 4300 (na dzień 14 grudnia 2015 r.) i 6,2 tys. zł w § 4010 (na dzień 18 grudnia 2015 r.) oraz łącznie 1 tys. zł w 2016 r. w §§ 4120, 4170 i 4300 i łącznie 1,1 tys. zł w 2017 r. w § 4010. Zgodnie z art. 44 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych.

Główny księgowy wyjaśnił, że „Wydatki były poniesione w celu zapewnienia ciągłości prawidłowego funkcjonowania poradni w oparciu o wniosek złożony do Starostwa Powiatowego o dokonanie zmian w planie finansowym wydatków. W 2015 r. wniosek był złożony 19 listopada 2015 r., decyzja o zmianie planu finansowego zapadła w terminie późniejszym od oczekiwanego.” (dowód: akta kontroli str. 115-127, 159-169, 416-417)

Ocena częściowa

Poradnia, za wyjątkiem fizjoterapeutów nieposiadających wymaganego przygotowania pedagogicznego, zatrudniała pracowników z wymaganymi kwalifikacjami do prowadzenia zajęć z zakresu wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. Posiadała też odpowiednie warunki lokalowe umożliwiające m.in. prowadzenie zajęć z zakresu dużej motoryki, sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne adekwatne do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych małych dzieci z niepełnosprawnościami. Przy finansowaniu zadań z zakresu wczesnego wspomagania rozwoju stwierdzono jednak w trakcie roku przekroczenia wydatków jednostki na ten cel.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁶ wnosi o:

1. Uwzględnianie w opiniach stwierdzających potrzebę wczesnego wspomagania rozwoju dziecka wszystkich elementów wymaganych rozporządzeniem w sprawie orzeczeń i opinii z 2017 r.
2. Sporządzanie indywidualnych programów wczesnego wspomagania z uwzględnieniem wszystkich wymogów określonych w przepisach.

²⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 524 ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o NIK”.

3. Realizowanie wczesnego wspomaganie rozwoju w zakresie i wymiarze zgodnym z określonym w opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka oraz indywidualnym programie wczesnego wspomaganie.
4. Przeprowadzanie ocen efektywności współpracy z rodzinami dzieci.
5. Powierzenie realizacji zadań w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju specjalistom posiadającym wymagane kwalifikacje.
6. Dokonywanie wydatków w wysokości nieprzekraczającej planu finansowego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 14 czerwca 2018 r.

Kontroler
Beata Palinowska
starszy inspektor kontroli państwowej

Palinowska Beata
.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR
Agata Ciupa

Agata Ciupa
.....
podpis